

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Cob/54/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8209204188
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8209204188.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Ireny Dobňákovej a JUDr. Milana Šebeňa v právnej veci žalobcu: UNITECH BJ, s.r.o., Duklianska 21, 085 01 Bardejov, IČO: 36 478 890, právne zastúpenému JUDr. Matúšom Hribom, advokátom, Na hradbách 5, 085 01 Bardejov, IČO: 42 246 237, za vedľajšej účasti A. K., nar. X. X. XXXX, bytom F. H. X, XXX XX C., právne zastúpeného JUDr. Matúšom Hribom, advokátom, Na hradbách 5, 085 01 Bardejov, IČO: 42 246 237, proti žalovanému: A. N., nar. X. X. XXXX, bytom S. S. XX, XXX XX C., právne zastúpenému spoločnosťou Vojčík & Partners, s.r.o., so sídlom Rázusova 28, 040 01 Košice, IČO: 36 865 563, o vylúčení spoločníka zo spoločnosti s ručením obmedzeným, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 1Cb/138/2009 - 201 zo 6. 3. 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 1Cb/138/2009 - 230 zo 4. 4. 2012, zhodou hlasov členov senátu takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením žalobu v celom rozsahu zamietol a určil, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch uviedol, že predmetom konania je vylúčenie žalovaného z obchodnej spoločnosti žalobcu podľa § 149 Obch. zák. Žalobca odôvodnil podanú žalobu tým, že žalovaný ako spoločník a konateľ žalobcu uzatvoril 9. 4. 2009 absolútne neplatnú zmluvu o zabezpečovacom prevode práva, ktorú v znení jej dodatku z 27. 4. 2009 zavkladovala Správa katastra Bardejov. Podľa tejto zmluvy žalovaný previedol z vlastníctva žalobcu do svojho výlučného vlastníctva nehnuteľnosti, čím pripravil žalobcu o majetok značnej hodnoty. Znížil hodnotu čistého obchodného imania žalobcu. Týmto úkonom žalovaný zneužil právo konateľa žalobcu. Poškodil záujmy spoločnosti, pripravil spoločnosť o majetok, ktorý slúži na jej podnikateľskú činnosť. Konal aj v rozpore so spoločenskou zmluvou, pretože zmluva nebola schválená valným zhromaždením. Žalovaný zvýhodnil svoje postavenie spoločníka a znevýhodnil postavenie druhého spoločníka a na úkor spoločnosti seba obohatil. Takéto konanie konateľa ohrozuje samotnú existenciu obchodnej spoločnosti. Spoločnosť v záujme vyvodenia dôsledkov z takejto činnosti konateľa sa pokúsila o odvolanie žalovaného z funkcie konateľa. Žalovaný však na valnom zhromaždení dňa 17. 7. 2009 hlasoval proti odvolaniu a ďalší pokus o odvolanie z funkcie zmaril tým, že 14. 8. 2009 sa valného zhromaždenia nezúčastnil. Žalovaný nesúhlasil s odvolaním konateľa napriek jeho správaniu škodlivému pre spoločnosť, ako aj pre oboch jej spoločníkov. S vedomím, že bez jeho hlasovacích práv nemôže druhý spoločník konateľa odvolať, dopustil sa porušenia povinnosti zákazu zneužitia práva a porušenia zásady lojality spoločníka voči spoločnosti. Odmietaním odvolania konateľa A. N. poškodzuje žalovaný spoločnosť. Porušuje povinnosť lojality, konania v súlade s dobrými mravmi a nezneužívania svojho práva na úkon žalobcu i druhého spoločníka. Žalobca poukazuje aj na to, že žalovaného vyzval na odstránenie protiprávneho stavu listami zo 6. 5. 2009 a zo dňa 27. 7. 2009.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný a vedľajší účastník na strane žalobcu sú spoločníkmi obchodnej spoločnosti žalobcu, každý z nich so splateným vkladom vo výške po 3.320,- eur. Obaja sú zároveň aj konateľmi spoločnosti. Podľa spoločenskej zmluvy, jej čl. 15, valné zhromaždenie spoločnosti je uznášaniaschopné len pri prítomnosti 100 % hlasov. Zo Zmluvy o zabezpečovaní prevode práva z 9. 4. 2009 v spojení s Dodatkom z 27. 4. 2009 vyplýva, že žalovaný ako konateľ obchodnej spoločnosti žalobcu z majetku spoločnosti previedol do svojho výlučného vlastníctva nehnuteľnosť - stavbu sup. č. 3762 na parc. č. 3858/157 vedenú v LV č. XXXXX pre k.ú. C.. Listom zo 6. 5. 2009 žalobca vyzval žalovaného, aby protiprávny stav založený touto zmluvou odstránil a uviedol ho do pôvodného stavu opätovným prevodom nehnuteľnosti do vlastníctva spoločnosti. Nasledovný pokus žalobcu o odvolanie žalovaného z funkcie konateľa na valnom zhromaždení dňa 24. 7. 2009 bol neúspešný, pretože žalovaný bol proti odvolaniu konateľa z funkcie. Listom zo dňa 27. 7. 2009 žalobca vyzval žalovaného na odstránenie závadného konania spočívajúceho v nehlasovaní za odvolanie konateľa, ktorý porušuje svoje povinnosti a poškodzuje záujmy spoločnosti a zároveň, aby si svoje povinnosti plnil so zdôraznením lojality spoločníka k spoločnosti. Súčasne bol žalovaný vyzvaný, aby si svoje povinnosti spoločníka splnil tak, aby neboli zneužívané práva spoločníka a zároveň bol upozornený na možnosť vylúčenia zo spoločnosti podľa § 149 Obch. zák. Žalobca zvolal súčasne aj valné zhromaždenie na 14. 8. 2009, ktorého programom bol opätovný pokus o odvolanie konateľa A. N. z funkcie. Táto výzva bola žalovanému doručená. Žalovaný sa však zvolaného valného zhromaždenia nezúčastnil. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 3C/120/2009 - 143 zo 16. 4. 2010 bola určená absolútna neplatnosť Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva uzavretej dňa 9. 4. 2009. Z dôvodov tohto rozsudku vyplýva, že žalovaný A. N. zneužil svoje právo konateľa obchodnej spoločnosti, keď v rozpore s príslušným ustanovením Obchodného zákonníka na seba protiprávne previedol účelovým konaním nehnuteľnosť a jej vybavenie, ktoré bolo jediným majetkom žalobcu, pričom nebola v tomto prípade ani splnená podmienka súhlasu k takémuto právnomu úkonu väčšiny konateľov a majetková dispozícia nebola schválená podľa spoločenskej zmluvy valným zhromaždením.

Pre právne posúdenie uplatneného nároku súd prvého stupňa v dôvodoch rozhodnutia zdôraznil aplikáciu ust. § 149 Obch. zák., podľa ktorého sa spoločnosť môže domáhať vylúčenia spoločníka súdom, len ak sú splnené podmienky, a to že spoločník závažným spôsobom porušuje svoje povinnosti, že spoločnosť vyzvala spoločníka na plnenie povinnosti a písomne ho upozornila na možnosť vylúčenia zo spoločnosti, spoločník napriek tomu závažným spôsobom porušuje ďalej svoje povinnosti a s návrhom na vylúčenie spoločníka súhlasia spoločníci, ktorých vklady predstavujú aspoň jednu polovicu základného imania. Súd zdôraznil, že dôkazné bremeno v spore o vylúčenie spoločníka zo spoločnosti nesie navrhujúca spoločnosť, ktorá musí preukázať, že sú splnené všetky podmienky, ktoré pre vylúčenie spoločníka stanovuje citované ustanovenie. Predmetnú žalobu podala obchodná spoločnosť, ktorá je aktívne legitimovaná podať takúto žalobu proti osobe, ktorá je spoločníkom, o vylúčení ktorej zo spoločnosti sa má rozhodnúť. Tento formálny predpoklad žaloby bol teda splnený, podobne ako to, že s podaním žaloby súhlasil spoločník, ktorého vklad predstavuje jednu polovicu základného imania. V konaní bolo zistené aj to, že žalobca písomne žalovaného ako spoločníka vyzval na plnenie povinnosti a písomne ho upozornil na možnosť vylúčenia zo spoločnosti. Tieto formálne podmienky na podanie žaloby teda splnené boli. Povinnosťou súdu je však skúmať aj materiálne podmienky na vylúčenie spoločníka zo spoločnosti. Predpokladom úspechu žaloby na vylúčenie spoločníka zo spoločnosti je závažné porušenie povinnosti, pričom podľa ust. § 149 Obch. zák. musí ísť o opakované, nie jednorázove závažné porušenie povinnosti. Dôvodom pre vylúčenie spoločníka zo spoločnosti pritom môže byť len porušenie povinnosti spoločníka, nie porušenie iných povinností. Dôvodom preto nie je ani porušenie povinnosti konateľa spoločnosti, aj keď je zrejmé, že žalovaný ako konateľ spoločnosti uzavretím zmluvy z 9. 4. 2009 porušil viaceré zákonné ustanovenia uvedené v Občianskom zákonníku a Obchodnom zákonníku. Takéto porušenie povinnosti konateľa nezakladá dôvod na vylúčenie spoločníka zo spoločnosti. Súd dodal v tomto smere aj to, že v priebehu konania bolo zistené, že majetková dispozícia s hnutelnými i nehnuteľnými vecami vo vlastníctve spoločnosti bola konateľmi žalobcu realizovaná jedným aj druhým konateľom aj bez vedomia, či súhlasu druhého konateľa a toto bolo skoro „bežnou praxou“. Okrem uvedenej zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva išlo aj zmluvu o podnájme nebytových priestorov, najmä hnutelných vecí, či predaja hnutelných vecí realizovaných žalobcom v zastúpení vedľajšieho účastníka. Porušenie povinnosti konateľa nie je spojené s následkom vylúčenia spoločníka zo spoločnosti. Ak žalovaný ako konateľ preukázateľne porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu z tejto funkcie, môže spoločnosť voči nemu vyvodiť príslušnú

zodpovednosť, vrátane zodpovednosti z mandátnej zmluvy, ktorou je spravidla upravený vzťah medzi spoločnosťou a konateľom, či zodpovednosti za škodu a podobne. Ani to, že žalovaný ako spoločník nesúhlasil s odvolaním konateľa A. N. z funkcie, nie je porušením povinnosti spoločníka týkajúcej sa zákazu zneužitia práva. Nemožno uzavrieť, že by žalovaný sa dopustil konania, ktoré znevýhodňuje druhého spoločníka zneužívajúcim spôsobom z dôvodu, že zneužil svoj 50 % podiel na hlasovacích právach pri odvolávaní konateľa. Nie je teda dôvod ani na to, aby v súvislosti s týmto hlasovaním súd urobil záver o porušení zásady lojality spoločníka voči spoločnosti. Vykonávanie práva spoločníka v súvislosti s možnosťou zúčastniť sa valného zhromaždenia, či mimoriadneho valného zhromaždenia a rozhodovania o odvolaní konateľa spoločnosti z funkcie je právom spoločníka a nie jeho povinnosťou. Nevyužitie, resp. neuplatnenie tohto práva sa nemôže považovať za porušenie akejkoľvek povinnosti spoločníka. S existenciou obchodného podielu v spoločnosti je spojená účasť spoločníka v spoločnosti a jeho práva a povinnosti. Zo zákona, predovšetkým z § 122 Obch. zák., ako aj zo spoločenskej zmluvy vyplývajú pre spoločníka určité nemajetkové ako aj majetkové práva a povinnosti. Medzi nemajetkové práva patrí predovšetkým aj právo podieľať sa na riadení spoločnosti a jej kontrole, ako aj právo zúčastňovať sa na valnom zhromaždení, hlasovať na tomto valnom zhromaždení a pod. Nemožno sankcionovať spoločníka, ktorý toto svoje subjektívne a nemajetkové právo nevyužije. Z dôvodu, že súd nezistil, aby zo strany žalovaného ako spoločníka žalobcu došlo k porušeniu, resp. závažnému porušeniu jeho povinností spoločníka, prípadne s tým súvisiacej zásady lojality, súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca. Vytýka v prvom rade súdu prvého stupňa, že v konaní sa dopustil vady, ktorá má za následok odňatie možnosti žalobcu konať pred súdom. Táto vada spočíva v tom, že žalobca podaním zo dňa 4. 2. 2011 a podaním zo 7. 9. 2011 (oboznámeným na pojednávaní 14. 2. 2012) rozšíril skutkové dôvody pre vylúčenie žalovaného zo spoločnosti žalobcu. Súdu zároveň predložil aj dôkazy o tom, ako rozsudok Okresného súdu Bardejov z 24. 3. 2011 č. k. 5C/33/2010 - 76 i výzvu žalobcu adresovanú žalovanému na plnenie povinnosti s upozornením na vylúčenie zo spoločnosti. Týmto skutkovým dôvodom sa súd prvého stupňa podľa dôvodov jeho rozhodnutia vôbec nevenoval. Svedčia však o tom, že žalovaný nielenže neprestal porušovať povinnosti, pre ktoré bol podaný žalobný návrh, ale začal porušovať aj ďalšie povinnosti spoločníka, ktoré zakladajú dôvod jeho vylúčenia. Žalovaný ako podielový spoluvlastník nehnuteľnosti prenajatých žalobcovi na jeho podnikateľskú činnosť, doručil žalobcovi výpoveď z nájmu týchto nebytových priestorov, hoci zmluva bola uzavretá na dobu určitú a podľa bodu 2 čl. V. zmluvy bola aj nevypovedateľná. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 5C/33/2010 - 76 z 24. 3. 2011 bola určená predmetná výpoveď za neplatnú. Žalovaný podaním výpovede znova porušil svoje povinnosti spoločníka. Aj v zmysle judikatúry takéto konanie žalovaného ako spoločníka žalobcu je učebnicovým príkladom pre vylúčenie spoločníka, ktorý bráni a znemožňuje využívať majetok daný spoločnosti k jej podnikaniu. Tým je naplnený materiálny dôvod pre vylúčenie spoločníka. Poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Odo/1007/2005. Dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa však tieto skutkové a právne okolnosti vôbec neposudzujú a preto v konečnom dôsledku absencia takéhoto posúdenia odníma žalobcovi možnosť konať pred súdom, pretože sa nevie v odvolaní brániť proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Odvolateľ ďalej namieta nesprávne skutkové zistenia. Poukazuje na to, že súd vykonával dôkazy označené žalovaným ohľadne konania A. K. ako jedného z konateľov žalobcu, ktoré vo vzťahu k obrane žalovaného po právnej stránke nemajú žiaden význam, pričom tieto dôkazy aj nekriticky hodnotil bez toho, aby prihliadal na vyjadrenie žalobcu v tomto smere. Súd paušalizoval, že obaja konatelia konali svojvoľne, s čím vedľajší účastník ani žalobca nemôže súhlasiť, pretože celé úsilie na zachovanie existencie žalobcu ako podnikateľského subjektu je tým znevážené a tieto skutočnosti sú nesprávne použité na odôvodnenie rozsudku, na ktorý nemajú akýkoľvek vplyv. Odvolateľ namieta aj nesprávne právne posúdenie vecí. Okrem už spomenutého rozsudku NS ČR zdôrazňuje aj to, že nesprávne (čiasťočné) právne posúdenie vecí súdom prvého stupňa, zavádza pozornosť nežiaducim smerom na to, či žalovaný hlasoval alebo nehlasoval (čo je jeho právom). Pozornosť je však nutné upriamiť na skutočnosti nastolené v žalobe, a to najmä z pohľadu predmetu konania, t.j. k tomu, že žalovaný svoje hlasovacie právo zneužil, aby nedošlo k odvolaniu jeho osoby z pozície konateľa spoločnosti, a to napriek závažnému protiprávnemu konaniu konateľa, čím takto ako spoločník konal v priamom rozpore so zákazom zneužitia hlasovacích práv. V dôvodoch rozhodnutia však chýba zhodnotenie otázky porušenia povinnosti lojality spoločníka k spoločnosti, k čomu konaním žalovaného nepochybne došlo, pretože tunelovanie a bránenie v podnikaní vlastnej spoločnosti v konečnom dôsledku vedie k jej ochromeniu až zániku. Toto nemôže byť prejavom lojality k spoločnosti. V dôvodoch rozhodnutia absentuje aj posúdenie otázky porušenia

zákazu zneužitia práva jedného zo spoločníkov zneužívajúcim spôsobom, ktorého sa svojím konaním žalovaný voči vedľajšiemu účastníkovi taktiež dopustil. Súd prvého stupňa v dôvodoch rozhodnutia neobjasňuje, ako sa týmito skutočnosťami zaoberal a nie sú vysvetlené ani jeho myšlienkové postupy pri riešení týchto právnych otázok relevantných pre posúdenie veci. Záverom odvolateľ dodáva, že žalovaný či už ako konateľ alebo spoločník protiprávne koná proti vlastnej spoločnosti. Okrem rozsudkov, ktoré už boli súdu prvého stupňa predložené, o takomto konaní žalovaného svedčí aj ďalší rozsudok Okresného súdu Bardejov z 13. 12. 2011 č. k. 6C/127/2011 - 55, ktorý určil neplatnosť žalovaným uzavretej nájomnej zmluvy v prospech jemu spriaznenej osoby so súčasným predkupným právom k tejto nehnuteľnosti. Uvedené je dôvodom pre vylúčenie žalovaného zo spoločnosti. Žalobca nepovažoval za potrebné uvádzať tieto ďalšie dôvody, pretože doterajšie pre vylúčenie žalovaného nadmieru postačovali. Žalovaný realizuje ďalšie protiprávne konania proti spoločnosti konania. Napriek tomu jeho zotrvanie v spoločnosti svojím nesprávnym rozhodnutím potvrdil súd prvého stupňa čo do budúca môže znamenať celý rad súdnych sporov. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva nebezpečný precedens, že de facto a de iure porušenia povinnosti žalovaným neexistujú a preto je otázne, akého iného alebo závažnejšieho porušenia povinnosti sa musí spoločník dopustiť, aby sa mohla voči nemu spoločnosť, či ostatní spoločníci účinne brániť. Navrhuje preto, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobe vyhovie a zaviazže žalovaného k náhrade trov odvolacieho konania.

Žalovaný vo vyjadrení k podanému odvolaniu namietal vadu podaného odvolania spočívajúcu v jeho nepodpísaní. Namietal aj to, že mu nebol doručený rozsudok, na ktorý odvolanie poukazuje. Výpoveď z nájmu nebytových priestorov realizoval po tom, čo mu žalobca neuhrádzal ako vlastníčkovi nehnuteľnosti dohodnuté nájomné. Žalovaný, aj keď je konateľom žalobcu, od vzniku sporov s vedľajším účastníkom na strane žalobcu nemá prístup k účtovníctvu žalobcu a všetky finančné operácie žalobcu prebiehajú len na základe pokynov vedľajšieho účastníka na strane žalobcu. Vypovedaním predmetnej zmluvy nedošlo žiadnym spôsobom zo strany žalovaného k zásahu, resp. obmedzeniu podnikania žalobcu, ako sa to snaží vykresliť žalobca. Žalobca aj po uplynutí výpovednej doby bez akýchkoľvek problémov naďalej užíval predmetné nebytové priestory. Nedošlo k výmene zámkov, ani k žiadnym iným aktivitám zo strany žalovaného, ktoré by mohli brániť žalobcovi v riadnom užívaní predmetných priestorov. Keďže žalovaný žiadnym spôsobom nekomplikoval žalobcovi užívanie nebytových priestorov, tieto žalobcom uvádzané skutočnosti nemajú žiaden vplyv a dopad na rozhodnutie vo veci. Aj on odkazuje na závery, aké vyplývajú z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 29Odo/1007/2005. Žalovaný vo vyjadrení poukazuje aj na to, že pre rozhodnutie vo veci nie je dôležité odôvodnenie rozsudku 3C/120/2009, ale jeho výrok. Dôvody, ktoré sú uvedené v rozsudku sú nesprávne a nie sú ani záväzné pre konajúci súd v tomto predmetnom konaní. Poukazuje aj na to, že je potrebné rozlišovať medzi povinnosťami spoločníka a konateľa, tak ako k tomuto záveru dospel aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 4Obo/350/98. Návrh spoločnosti na vylúčenie spoločníka môže byť úspešný len vtedy, ak spoločnosť preukáže závažné porušenie povinnosti spoločníka. Možnosť odvolať konateľa z funkcie je právom a nie povinnosťou spoločníka. Pod porušenie povinnosti spoločníka nemožno preto subsumovať realizáciu jeho práva podieľať sa podľa vlastného uváženia aj na tom, či bude súhlasiť alebo nesúhlasiť s odvolaním konateľa z funkcie. V konaní neboli preukázané skutočnosti o porušení povinnosti žalovaného ako spoločníka. Nemožno preto hovoriť o závažnom porušení povinnosti. K všetkým žalobcom uvádzaným skutočnostiam, vrátane skutočnostiam o údajnom porušení povinnosti spoločníka zo strany žalovaného, sa žalovaný detailne vyjadril v písomných podaniach z 15. 1. 2011 a 16. 3. 2011 na jednotlivých pojednávaniach. Navrhuje preto rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť a priznať nárok na náhradu trov konania. V ďalšom podaní, ktorým žalovaný reagoval aj na dodatočne jemu doručený rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6C/127/2011, na ktorý poukazuje v odvolaní žalobca, žalovaný zdôrazňuje, že o tomto konaní nemal vedomosť a nemal ani možnosť sa k veci vyjadriť. Uvádza však, že zvažuje využitie mimoriadnych opravných prostriedkov, pretože sa nazdáva, že v označenom konaní došlo k niekoľkým pochybeniam zo strany súdu. Opätovne, tak ako v predchádzajúcom vyjadrení zdôrazňuje, že súd prvého stupňa správne urobil záver o tom, že závažným porušením povinností spoločníka nie je porušenie povinnosti konateľa spoločnosti. Zotrúva na písomnom vyjadrení k odvolaniu a navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací prejednal podané odvolanie na nariadenom pojednávaní (§ 214 ods. 1 písm. a) O.s.p.). Preskúmal napadnutý rozsudok i konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. Bol teda viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, nad rámec ktorých nebol oprávnený ako povinný rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmať.

Výnimkou sú len prípadné vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu či zrušenie odvolaním napadnutého výroku rozsudku súdu prvého stupňa. K tomuto záveru odvolací súd dospel napriek tomu, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k ďalej uvedenému procesnému pochybeniu, ktoré však nemá za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Treba s odvolateľom totiž súhlasiť, že podaním zo dňa 4. 2. 2011 (č.l. 140 - 142 spisu) a podaním zo dňa 7. 9. 2011 (č.l. 170 - 171 spisu) žalobca žalobu o vylúčenie spoločníka z obchodnej spoločnosti zo skutkového hľadiska doplnil o ďalšie skutočnosti (o realizáciu výpovede z nájmu, ktorej neplatnosť je predmetom konania na súde a výzvou spoločnosti zo dňa 3. 2. 2011).

Ak žalobca v konaní uplatňuje rovnaký nárok aj na základe doplnenia o nové ďalšie rozhodujúce skutočnosti, je takýto jeho procesný úkon zmenou žaloby podľa § 95 ods. 1 O.s.p. Z obsahu spisu však nevyplýva, že by súd prvého stupňa o takejto zmene návrhu rozhodol. Toto je teda procesným pochybením súdu prvého stupňa v konaní. Ak súd prvého stupňa nerozhodol o nepripustení zmeny žaloby, nevyužil tak možnosti dané ust. § 95 ods. 2 O.s.p., neostalo nič iné, ako sa s týmto novouplatneným skutkovým dôvodom vypoariadať pri rozhodovaní o veci samej.

Súd prvého stupňa v dôvodoch rozhodnutia síce vymenováva medzi listinami, s ktorými sa oboznámil, aj podania žalobcu zo 4. 2. 2011 či 7. 9. 2011, vrátane výzvy zo 3. 2. 2011, ale skutočnosti týkajúce sa realizácie predmetného úkonu žalovaného o výpovedi z nájmu i obsahu výzvy z 3.2.2011, v dôvodoch rozhodnutia neuvádza, ani sa s nimi pri rozhodovaní vo veci nevyporiadať.

Odvolací súd preto pre účely úplných skutkových záverov vo veci nariadil podľa § 214 ods. 1 písm. a) O.s.p. pojednávanie, na ktorom podľa § 213 ods. 3 O.s.p. zopakoval dokazovanie prečítaním rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 5C/33/2010 - 76 z 24. 3. 2011 (obsahom pripojeného spisu 5C/33/2010) i výzvy žalobcu adresovanej žalovanému z 3. 2. 2011. Dal účastníkom aj priestor vyjadriť sa k týmto skutočnostiam vyplývajúcim z týchto dôkazov i z tvrdení žalobcu pojatých do uvedených procesných úkonov, ktoré je potrebné kvalifikovať ako zmenu žaloby.

K skutkovým zisteniam konštatovaným súdom prvého stupňa v dôvodoch rozhodnutia je tak potrebné doplniť to, že žalovaný ako podielový spoluvlastník nehnuteľnosti - priemyselného objektu (priemyselnej haly) so súp. č. 1410 na parc. č. 3858/3, vedenej v LV č. XXXXX pre k.ú. C. realizoval úkon označený ako výpoveď zo dňa 21. 12. 2009 vo vzťahu k zmluve o nájme nebytových priestorov uzavretej dňa 25. 2. 2004. Pretože k výpovedi z nájmu nebolo dané súhlasné stanovisko ďalšieho spoluvlastníka, pre rozpor výpovede s ust. § 139 ods. 2 Obč. zák. i § 39 Obč. zák. rozsudkom z 24. 3. 2011 č.k. 5C/33/2010 - 76 bola určená výpoveď za neplatnú.

Výzvou z 3. 2. 2011 doručenou žalovanému 14. 2. 2011 žalobca poukazuje na doručenú výpoveď z nájmovej zmluvy a zdôrazňuje, že aj takýmito úkonmi žalovaný porušuje povinnosti vyplývajúce zo základných zásad, na ktorých stojí Obchodný zákonník, najmä zásadu lojality. Poukazuje na povinnosti spoločníka súvisiace s realizáciou podnikateľskej činnosti založenej spoločnosti i na jeho povinnosť prispievať k rozvoju spoločnosti. Zdôrazňuje to, že povinnosťou spoločníka je aj rešpektovať zásady, na ktorých je postavený Obchodný zákonník a plnenie povinnosti z iných než písomných záväzkov prevzatých spoločníkom voči spoločnosti, prípadne z iných právnych skutočností. Upozorňuje žalovaného aj na možnosť vylúčenia spoločníka zo spoločnosti.

Bez akýchkoľvek pochybností je zrejmé, že ani realizácia výpovede neznamenala to, že by spoločnosť žalobcu neužívala predmetné nehnuteľnosti v ďalšom období. Žalobca užíval predmetné nebytové priestory ďalej. Žalovaný ďalšie úkony brániace v riadnom užívaní nebytových priestorov nerealizoval.

Poukazujúc na obsah pôvodne podanej žaloby i jej zmenu podľa podaní zo 4. 2. 2011 a 7. 2. 2011, zo skutkového hľadiska žalobca požiadavku o vylúčenie žalovaného z obchodnej spoločnosti opiera o úkony žalovaného, týkajúce sa realizácie zmluvy o zabezpečovacom prevode práva z 9. 2. 2009 (keď žalovaný vystupoval ako konateľ žalobcu a súčasne ako nadobúdateľ nehnuteľnosti), o realizáciu výpovede z nájmu z 21. 12. 2009 (keď vystupoval ako podielový spoluvlastník prenajímaných nehnuteľností) a v nadväznosti na tieto úkony o nehlasovanie žalovaného za odvolanie A. N. z funkcie konateľa na valnom zhromaždení dňa 24. 7. 2009 i neúčast' žalovaného na valnom zhromaždení dňa 14. 8. 2009 (a tým opätovné zmarenie odvolania A. N. z funkcie konateľa). Ďalšie jeho zdôvodnenia sa obsahovo zameriavajú na hodnotenie týchto úkonov žalovaného samotným žalobcom s odkazom na príslušné ustanovenia Spoločenskej zmluvy, zákona či na judikatúru súdov. Týka sa to aj tvrdení o zneužití práva jedným zo spoločníkov spoločnosti, či porušenia povinnosti lojality, na ktoré poukazuje odvolateľ v podanom odvolaní. Takto hodnotil konanie žalovaného žalobca aj vo výzvach, ktoré mu adresoval s upozornením na vylúčenie žalovaného zo spoločnosti.

Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa, ak uzavrel, že spoločnosť sa môže domáhať na súde vylúčenia spoločníka, ktorý porušuje závažným spôsobom svoje povinnosti, hoci na ich plnenie bol vyzvaný a na možnosť vylúčenia bol písomne upozornený. Dôvodom pre vylúčenie spoločníka v zmysle § 149 Obch. zák. zo spoločnosti môže však byť len porušenie povinnosti spoločníka, nie porušenie iných povinností, a teda nemôže ísť o porušenie povinnosti konateľa spoločnosti. V tomto smere správne sa poukazuje na závery, aké vyplývajú z uznesenia NS SR sp. zn. 4Obo/350/98. Ak ide o porušenie povinnosti konateľa pri zmluve o zabezpečovacom prevode práva, potom takéto porušenie povinnosti konateľa nemôže byť dôvodom pre vylúčenie žalovaného zo spoločnosti. Napokon v súvislosti s týmto úkonom, ktorý bol judikovaný súdom ako neplatný, treba mať na zreteli aj dôsledky pre spoločnosť, ktorý takýto úkon mal. Nemožno postup, keď žalovaný konal ako konateľ spoločnosti pri prevode nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva hodnotiť ako úkon spoločníka. Ak spoločník a konateľ zároveň preukázateľne poruší svoje povinnosti konateľa, ale jeho konanie nie je súčasne aj porušením povinností spoločníka, spoločník sa nemôže úspešne domáhať jeho vylúčenia ako spoločníka. Aj v tomto smere treba súhlasiť so súdom prvého stupňa, ak skonštatoval závery, aké je možné vo vzťahu ku konateľovi v súvislosti s takýmto neplatným úkonom realizovať. Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa aj v tom, ak zdôraznil, že využitie hlasovacieho práva na valnom zhromaždení či mimo neho, je právom spoločníka a nie jeho povinnosťou. Takýto právny záver korešponduje aj s rozhodnutím NS SR sp. zn. ObdoV/56/2002.

Ak žalobca poukazuje na porušenie povinnosti lojality k spoločnosti s odkazom na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Odo/1007/2005, tak v tejto súvislosti treba uviesť, že už zo samotného rozhodnutia vyplýva aj to, že je vecou každého individuálneho posúdenia okolností daného prípadu, či došlo zo strany spoločníka k porušeniu takej právnej povinnosti, ktorá nevyplýva len z Obchodného zákonníka, či z iných písomných záväzkov prevzatých spoločníkom voči spoločnosti. Opakovane je v tomto rozhodnutí zdôrazňovaná individuálnosť posúdenia každého konkrétneho prípadu. Ak žalobca poukazuje na výpoveď z nájmu nebytových priestorov, nemožno obísť tie následky, ktoré táto výpoveď pre podnikateľskú činnosť žalobcu mala a mohla mať. Zmluva bola súdom určená za neplatnú a treba súhlasiť s tým, že v súvislosti s ňou teda nenastali na strane žalobcu žiadne ujmy. Opäť je potrebné zdôrazniť už vyššie uvedenú skutočnosť, že pre závažnosť porušenia je potrebné mať na zreteli charakter porušenia, ale aj okolnosti, za ktorých k nemu došlo, aká bola konkrétna situácia v spoločnosti, aká bola zavedená prax v spoločnosti, okolnosti, ktoré porušeniu predchádzali, prípadne ho vyvolali, závažnosť následkov, ktoré porušenie vyvolalo, či iné. V tejto súvislosti s výpoveďou z nájmu nenastala u žalobcu žiadna ujma. Preto ani tento úkon podielového spoluvlastníka, spoločníka v spoločnosti nespĺňa podmienku závažného porušenia povinnosti spoločníka, ktorý by odôvodňoval rozhodnutie o vylúčení žalovaného zo spoločnosti.

Za takéhoto stavu treba skonštatovať, že súd prvého stupňa až s výnimkou vyššie uvedeného procesného pochybenia, keď sa v dôvodoch rozhodnutia nevenoval ďalšiemu uplatnenému dôvodu pre vylúčenie spoločníka, rozhodol vo veci zo skutkového i právneho hľadiska správne. Zmenu rozhodnutia nemohlo privodiť ani vyporiadanie sa s touto „novou skutočnosťou“, o ktorú rozšíril žalobca pôvodnú žalobnú požiadavku. Preto odvolací súd pri aplikácii ust. § 219 ods. 1 O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Odvolací súd nerozhodoval o náhrade trov odvolacieho konania, pretože súd prvého stupňa rozhodnutie o náhrade trov konania ponechal na samostatné uznesenie zodpovedajúco ust. § 151 ods. 3 O.s.p. Preto podľa § 224 ods. 4 O.s.p. aj o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Na záver treba uviesť, že žalobca navrhol na odvolacom pojednávaní pripustenie dovolania proti rozsudku (v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvého stupňa) s dovolacou otázkou: „či sa spoločník môže dopustiť porušenia svojich povinností, ak vykonáva svoje hlasovacie práva v rozpore so zásadami, na ktorých je postavený Obchodný zákonník, predovšetkým so zásadou lojality voči spoločnosti a či toto porušenie môže mať za následok naplnenie dôvodu pre jeho vylúčenie zo spoločnosti“.

Možnosť odvolacieho súdu vysloviť prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku podľa § 238 ods. 3 O.s.p. nie je závislá na návrhu účastníka. Je vždy len na zvážení odvolacieho súdu, či prípustnosť dovolania proti svojmu rozsudku vysloví alebo nie. Preto ani v prípade, že odvolací súd návrh účastníka na pripustenie dovolania neakceptuje, nie je povinný sa s tým osobitne vysporiadať. Napriek tomu odvolací súd v súlade s judikatúrou (uznesenie NS SR 3Cdo/119/2002) zdôrazňuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu po právnej stránke zásadného významu je také rozhodnutie, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec, t.j. má všeobecný dopad na prípady podobnej povahy. Z tohto hľadiska má rozhodnutie odvolacieho súdu zásadný význam spravidla vtedy, ak rieši takú právnu otázku, ktorá judikatúrou vyšších súdov nebola riešená alebo výklad ktorej v judikatúre týchto súdov nie je ustálený, alebo, ak odvolací súd posúdil určitú právnu otázku inak, než je riešená v konštantnej judikatúre vyšších súdov a rozhodnutie odvolacieho súdu predstavuje v tomto smere odlišné riešenie tejto právnej otázky.

V prípade navrhovanej dovolacej otázky v tejto veci o takúto situáciu neide. V dôvodoch tohto rozhodnutia je poukaz na viacero rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré obdobne situácie riešili, pričom ide o vzácné zhodné závery, od ktorých nebolo dôvodným sa odlíšiť ani v predmetnej veci. Preto odvolací súd nemal dôvod na pripustenie dovolania s navrhovanou dovolacou otázkou.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.